

پیوند قرنیه درجه‌ای به دنیای رنگ

تا به حال با دقت به چشم‌هایتان نگاه کرده‌اید؟ توجه کرده‌اید این چشم‌های زیبا، از چه اجزای ظریف و دقیقی تشکیل شده است؟



جام جم آنلاین: تا به حال با دقت به چشم‌هایتان نگاه کرده‌اید؟ توجه کرده‌اید این چشم‌های زیبا، از چه اجزای ظریف و دقیقی تشکیل شده است؟ البته این همه نظم و ظرافت حتماً به رسیدگی و مراقبت فراوان و دقیق هم نیاز دارد تا هیچ وقت مشکلی برایتان ایجاد نشود. برای این‌که نور بتواند به شبکیه چشم برسد و ما اجسام و اطراف را ببینیم، باید از قرنیه عبور کند؛ به همین دلیل شفافیت آن بسیار اهمیت دارد.

در این ساختمان زیبا و ظریف نباید قرنیه را هم نادیده گرفت؛ این عضو حساس که مثل شیشه‌ای شفاف از ساختمان داخل چشم محافظت می‌کند، گاهی ممکن است آسیب ببیند و نتواند وظایفش را بدرستی انجام دهد. البته اگر قرنیه مشکل پیدا کند نتیجه‌اش هم مشخص است؛ کاهش کیفیت دید و قدرت بینایی فرد.

دکتر محمود جباروند، رییس بیمارستان چشم پزشکی فارابی در گفت‌وگو با [#171جام‌جم](#) درباره قرنیه چشم و وظایف مربوط به آن چنین توضیح می‌دهد: قرنیه شفاف‌ترین لایه سطحی چشم است که توسط اشک پوشش داده می‌شود و بیشترین قدرت انکساری چشم نیز مربوط به آن است.

برای این‌که نور بتواند به شبکیه چشم برسد و ما اجسام و اطراف را ببینیم، باید از قرنیه عبور کند؛ به همین دلیل شفافیت آن بسیار اهمیت دارد.

دکتر جباروند در این زمینه تأکید می‌کند: گاهی ممکن است قرنیه به علل مختلفی دچار مشکل شود که در صورت آسیب‌دیدن هر یک از لایه‌های آن، قدرت بینایی فرد نیز مختل می‌شود.

وی ضمن بیان این مطلب که هر یک از لایه‌های بیرونی، میانی یا درونی قرنیه ممکن است آسیب ببیند، توضیح می‌دهد: زمانی که مشکلی برای هر یک از این لایه‌ها ایجاد شود، قرنیه بتدریج کدر شده و شفافیت خود را از دست می‌دهد؛ مشخص است که با کاهش شفافیت قرنیه، نور کمتری از آن عبور کرده و به شبکیه می‌رسد. در چنین شرایطی وضوح دید فرد بسیار کمتر از حالت طبیعی خواهد شد.

پیوند قرنیه؛ چرا و چگونه؟

شاید شما هم در باره عمل پیوند قرنیه مطالبی شنیده باشید؛ البته وقتی اسم پیوند قرنیه را می‌شنویم معمولاً عمل جراحی سنگین و دشواری را تصور می‌کنیم که عوارض زیادی هم برای بیمار دارد؛ در حالی که جالب است بدانید امروزه برخی از انواع اعمال پیوند قرنیه حتی بدون نیاز به بیهوشی و بخیه انجام می‌شود.

دکتر جباروند در باره درمان این وضعیت توضیح می‌دهد: برای بهبود وضعیت دید بیماران، باید از لایه‌های سالم قرنیه سایر افراد استفاده کنیم؛ به این معنا که در این عمل جراحی، قسمت آسیب‌دیده قرنیه فرد بیمار با یک قرنیه سالم و شفاف جایگزین می‌شود.

به گفته وی، پس از انجام این عمل جراحی، قرنیه شفافیت مورد نظر را به دست می‌آورد و بیمار قادر است براحتی و با وضوح طبیعی اجسام را ببیند.

دبیر علمی هجدهمین سمینار چشم‌پزشکی فارابی درباره عوارض این عمل جراحی اضافه می‌کند: زمانی که تمام ضخامت قرنیه را پیوند می‌زنیم، ممکن است به علت فعالیت‌های ایمنی، قرنیه پس بزند که البته آمار بروز این مشکل نیز بسیار کم است، اما درباره بیمارانی که لایه خلفی قرنیه در شخص گیرنده حفظ می‌شود و یک پیوند لایه‌ای برای بیمار انجام می‌شود، احتمال پس زدن قرنیه بسیار کمتر از روش پیوند تمام ضخامت بوده و نزدیک به صفر است.

استاد دانشگاه علوم پزشکی تهران در مورد بیمارانی که دچار کدورت‌های سطحی قرنیه شده‌اند نیز می‌گوید: در این بیماران با استفاده از دستگاه‌های لیزر [#171فمتوسکند](#)، قرنیه را برش می‌دهیم، لایه سطحی را برمی‌داریم و این لایه با قرنیه سالم جایگزین می‌شود تا بیمار دید طبیعی خود را به دست آورد.

به گفته وي، زماني که لايه هاي مياني قرنیه کدر شود از ساير روش هاي پیوند قرنیه استفاده مي کنيم که در اين مورد هم کیفیت بينايي بیمار بهبود مي يابد.

دکتر جباروند مي افزايد: گاهي در اثر بيماري هاي ارثي يا در اثر برخي از اعمال جراحي ممکن است سلول هاي «اندوتلیوم» آسیب ببيند؛ در نتیجه ضخامت قرنیه بيشتر شده، آب درون آن افزايش مي يابد و قرنیه کدر مي شود. در چنين شرايطي بیمار با علائمي مواجه مي شود که کاهش ديد، درد و احساس جسم خارجي از آن جمله است.

به گفته وي، در گذشته براي اين بيماران پیوند قرنیه تمام ضخامت انجام مي شد، اما در سال هاي اخير لايه خلفي قرنیه را برداشته و به لايه خلفي بیمار که دچار مشکل در اين قسمت شده است، پیوند مي زنيم.

رئيس بیمارستان فارابي توضيح مي دهد: اين نوع پیوند قرنیه به بخیه نياز ندارد و حتي مي توان با بي حسي هاي موضعي اين کار را انجام داد. در ضمن، بیمار نيز به سرعت ديد مطلوب را به دست مي آورد.

به گفته وي، امروزه عمل پیوند قرنیه بخصوص پیوندهاي لايه اي نياز به بستري شدن بیمار ندارد و حتي در مورد پیوندهاي تمام ضخامت نيز بیمار تنها چند ساعت در بیمارستان مي ماند.

شايع ترين علت پیوند قرنیه

دکتر جباروند ضمن بيان اين که بيماري قوز قرنیه بيشترين علت پیوند قرنیه است، يادآور مي شود: افرادي که دچار قوز قرنیه هستند و بيماري شان پيشرفت کرده و به کدورت قرنیه منجر شده است بايد به چشم پزشکی مراجعه کنند تا اين مشکل برطرف شود. امروزه خوشبختانه در مورد اين افراد هم به کمک روش هاي جراحي و با گذاشتن ايمپلنت هاي داخل قرنیه مي توان قوز قرنیه را اصلاح کرد؛ البته اين در شرايطي است که ضخامت قرنیه از دست نرفته و امکان اين کار را به جراح بدهد.

به گفته دبیر علمي سمینار سالانه بیمارستان فارابي، در مورد بيماراني که ضخامت قرنیه کم تري دارند و نمي توان براي شان از ايمپلنت هاي قرنیه استفاده کرد، به ناچار از روش هاي پیوند قرنیه کمک مي گيريم؛ وي تاکيد مي کند تشخيص اين موارد تنها برعهده چشم پزشکی است.

رئيس بیمارستان فارابي درباره علائمي که مشخص مي کند قرنیه چشم آسیب ديده است، توضيح مي دهد: در شرايطي که مشکل در يك چشم ظاهر شود، با مقايسه ديد دو چشم مي توان متوجه غيرمعمول بودن شرايط يکي از آنها شد. اگر اين مشکل به صورت دوطرفه و در هر دو چشم بروز کند نيز کاهش وضوح تصاویر عامل تعيين کننده اي براي تشخيص است.

وي تاکيد مي کند: افرادي که به بيماري هاي قرنیه مبتلا هستند و به غير از قرنیه، ساختمان چشم شان سالم و طبيعي است، مي توانند به کمک اعمال جراحي ديد با کیفیت بالا داشته باشند.

اين استاد دانشگاه با اشاره به اين که پیوند قرنیه هم جنبه زيبايي دارد و هم جنبه درماني مي گويد: اين عمل بيشتر با هدف کسب کیفیت و افزايش قدرت بينايي انجام مي شود، ولي در برخي شرايط نيز در مورد افرادي که دچار آسیب هاي قرنیه شده اند و چشم شان ظاهر خوبي ندارد، مي توانند براي برطرف کردن اين مشکل از پیوندهاي قرنیه کمک بگیرند و به ظاهري مناسب و زيبا دست يابند.

نيلوفر اسعدي بيگي - گروه سلامت